

Poučna spisa sta: »Kako naj zidamo domača poslopja« (sp. J. Bezljaj) — izvrstno navodilo našim kmetom — in pa: »Kako se Modrič in Trmoglav pogovarjata o viničarstvu« (spisal prof. Koprivnik) — tudi jako umešten sestavek.

Dalje so priobčili: Dr. Križanič običajni »razgled po katol. misijonih«, ki je mično pisan. — J. Lapajne, kakor vsako leto, »pregled slovenskih posojilnic in hranilnic«. — Fr. Kocbek zbirko slovenskih pregovorov. — A. Medved, M. Opeka in Meško pa vrsto pesmi.

»Koledar« krasijo mnoge dobre slike.

Skratka: naše veselje bi bilo popolno, da nam v »glasniku« ni povedal žalostne in sramotne novice, da je padlo število članov za 3687. Dasi je 71540 še vedno ogromno število, vendar je dolžnost vsakega rodoljuba, da z agitacijo pripomore, kolikor je v njegovi moči, da se ne doseže le vnovič prejšnje število, temveč se še preseže ter da bo »družba sv. Mohorja« svoj »fin de siecle« praznovala s stotisočnico svojih članov.

F. Göstl.

Družbe sv. Mohorja letošnji književni darovi so nas res prav močno razveselili. »Pièce de résistance« med njimi — da ne govorimo o »koledarju«, o katerem je na drugem mestu današnje številke obširnejša ocena — je »Bolgarija in Srbija« (237 str.), ki jo je opisal Anton Bezenšek, profesor v Plovdivu. Ta skozi in skozi zanimivo, poljudno, a vendar temeljito, ua podlagi očitvidstva in proučevanja pisana in z mnogimi čednimi podobnicami okičena knjiga nam svedoči, da si je vodstvo razširilo krog knjižnega svojega dela ter se odločilo, da potegne v to okrožje publikacije o drugih slovanskih rodovih. Ni treba poudarjati, da je to prevažen korak. Žalostna istina, da je naš narod — in ne samo prosti, nego žal tudi njega razumništvo — baš o slovanskih razmerah bore malo poučen; in baš iz te bose nevednosti izvirajo naši predsodki in pa naša apatičnost do naših rodnih bratov. Popolnoma pritrujemo sodbi g. Göstla (v podlistku »Slov. Naroda« z dne 17. novembra t. l.), da so nam taki narodopisi veliko bolj potrebni, nego še tako interesantni opisi »Japoncev in Kitajcev«. Zato vprav z navdušenjem pozdravljamo srečni ukrep književnega odseka »družbe sv. M.« ter mu kličemo: »Le vrlo dalje na tem potu!« — Prof. Bezenšku pa prav iz srca čestitamo na lepo uspelem delu; kajti z njim se je pokazal on, ki ga sicer že dolgo poznamo kot jako marljivega slovstvenika in obdelovatelja stenografske vede — kot izredno spretnega narodopisca, katerega sodelovanje bi gotovo vrlo dobro došlo tudi listom, ki so našemu razumništvu namenjeni.

O Lampetovih »Zgodbah sv. pisma« (ta — četrti — snopič obsega str. 353.—480.) si pridržujemo obširnejšo oceno dotlej, dokler ne izide dobršen kos celega dela, a že zdaj je videti, da bode to res krasen zbornik in dika vsaki slovenski hiši, zlasti če družba izpolni Göstlovo željo ter preskrbi izvirne platnice. Dostaviti treba tudi, da je Lampetova prva res dostojna katoliška izdaja sv. pisma, kajti ne moremo tajiti, da smo v tem obziru daleč zaostali za protestanti; ne le, da smo se stoprav več nego dvesto let pozneje nego oni popeli do celega prevoda sv. pisma, ki pa tudi ni bil enovit, ampak tudi drugi katoliški prevod (1856—1859) glede jezika nikakor ni bil na vrhuncu svoje dobe. Prevod (Stritarjev?) novega testa-

menta v zbirki »angleške družbe« je v formalnem oziru menda doslej še vedno najpopolnejši. —

Fr. J. Milovršnika povest: »Boj za pravico« — Slovenskih Večernic 50. zvezek; 192 str. — ocenimo pozneje. —

Glede Rohrmanovega »Poljedelstva« (str. 144) se strinjamo z urednikom »Slov. Naroda«, ki je odbil namisel Göstlovo (na mestu rečenem), češ, da je nepotrebna ta knjiga, ker je preteoretična, nego da bi se naš kmet mogel z njo okoristiti, in ker je družba itak izdala že več kmetijskih in poljedelskih knjig. Po pravici je temu ugovoril urednik »Slov. Naroda«, rekoč, da tudi kmetijstvo vedno napreduje, in da za nove najdbe in nove izkušnje v poljedelstvu treba tudi novih knjig, posebno ker preje izdane knjige polagoma poidejo ter se poižgube in jih mladi Mohorjani sploh več ne poznajo; a Rohrmanova knjiga je po novejših izkustvih in virih sestavljena, praktično urejena ter z ilustracijami opremljena.

Glede »Rožnega venca« (str. 316 male 8^o) bi pač tudi mi pritegnili g. Göstlu, ki na mestu rečenem meni, da bi pobožnim udom Mohorjeve bratovščine bolj prijale in bi bile zdravejša dušna hrana konkretno pobožne knjige v živahni in zategadelj zanimivi obliki — zaradi česar so na glasu n. pr. spisi Albana Stolza — nego pa mistični in pietistični traktati, v katerih se proslavlja in priporoča asketično uničevanje samega sebe — ako ne bi bili po dosedanjih velikanskih uspehih Mohorjeve družbe živo prepričani, da književni odbor sam po svoji vesti in zavesti to ukrene, kar društvenikom najbolj prija. Že večkrat so ocenjevalci dajali družbi dobre svete, a ona je premišljeno svoj pot dalje hodila, in uspeh — najboljši dokaz — je njej prav dal. — Takisto se nam sicer ne vidita napačna Göstlova nasveta, naj bi Lampetove Zgodbe izhajale v obširnejših snopičih, da se cela izdaja ne bi preveč zavlekla, a naj bi se, za ta čas opustile druge nabožne knjige — in pa naj se iz »koledarja« izloči kalendarij, imenik, glasnik in druga efemerna tvarina ter naj se skupaj v obliki dozdanih »Večernic« natisne v knjigi, katere ne bi bilo škoda zavreči, a »koledarjeva« poučna in leposlovna vsebina, ki je večje vrednosti, naj bi se izdala z gradivom dosedanjih »Večernic« vred v obliki sedanjega »koledarja«. Toda, kakor smo že rekli, uverjeni smo po ogromnih uspehih tako živo o modrosti odločilnih mož častite naše družbe, da prepuščamo uvažitev teh nasvetov popolnoma njih razsodnosti.

Prečastiti družbi in nje voditeljem pa čestitamo vnovič na njih smotrovitem postopanju, ki je obrodilo tolik sad, in ki bi je lahko postavili za vzor drugim slovstvenim društvom našim — letošnji mali nazadek je bil pač hipna, efemerna prikazen, ki se gotovo ne bi bila pojavila, ako bi naše pravo in jaro razumništvo tako vršilo svojo dolžnost napram Mohorjevi družbi, kakor jo vrše najnižji naši sloji; — in še s posebno radostjo pa pozdravljamo letošnje razširjenje književnega programa. — Vse Slovence pa, ki so dobre volje, pozivljemo, naj vsaki, kar je v njegovi moči, stori za prospeh dične družbe, ki je zenica v našem očesu in naš narodni ponos!

Prof. S. Rutar nam je prijazno poslal »Fundbericht über die archaologischen Grabungen auf den praehistorischen Grabfeldern Krains im Jahre 1896«, ki kot poseben odtisk obseza 5 str. fol., in ki ga je sestavil in podal osrednji komisiji on sam kot kon-